

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság dr.Jeszenszky Csaba ügyvéd által képviselt perújított **felperesnek** dr. Lex András ügyvéd által képviselt **perújító alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt a Pest Megyei Bíróság előtt P.24.005/2007. szám alatt indult, megismételt eljárásban G.25.500/2008. szám alatt folytatódott és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.099/2009/3. számú ítéletével befejezett perújítási eljárásban, az említett jogerős ítélet ellen a perújító alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján, tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.21.099/2009/3.számú ítéletét a felülvizsgálattal nem támadott részében nem érinti, a felülvizsgálattal érintett részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a perújító alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a perújított felperesnek 100.000 (Egyszázezer) Ft felülvizsgálati perköltséget, az államnak pedig, külön felhívás alapján 397.500 (Háromszázkilencvenhétezer-ötszáz) Ft le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint a perújított felperes (a továbbiakban: felperes), mint megrendelő és a perújító alperes (a továbbiakban: alperes), mint szállító 2002. augusztus 6-án „előszerződés személygépkocsi szállítására” elnevezésű megállapodást kötöttek egymással, melyben az alperes 8.900.000 Ft ellenszolgáltatás fejében a perbeni BMW típusú gépjármű Magyarországra szállítását vállalta felperes részére. A szerződés szerint a felperesnek a vételárat három részletben kellett

átutalnia az alperes bankszámlájára, az első előlegszámla összege pedig 7.875.000 Ft volt.

A felperes 2005. július 28-án fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtott be a Megyei Bírósághoz, melyben 7.875.000 Ft és ennek kamatai tekintetében kérte kártérítés címén az alperes marasztalását. Igazolta, hogy az alperes 2002. augusztus 6-án kiállított első előlegszámlája alapján az alperes számlájára 7.875.000 Ft-ot átutalt. Állította, hogy az alperesnek felróható okból a gépjármű szállítása megghiúsult, az alperes pedig felszólítás ellenére nem fizette vissza a részére átutalt 7.875.000 Ft előleget. Az alperes a fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondásában arra hivatkozott, hogy a peres felek között jogviszony nem jött létre, a felperes utasítása alapján a 7.875.000 Ft-ot a felperes által megjelölt személynek továbbutalta.

A Megyei Bíróság a perré alakult eljárásban meghozott 5. sorszámú ítéletében 7.875.000 Ft és ennek 2002. augusztus 8-tól járó kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Az ítélet indoklása szerint a felperes által csatolt szerződés és számla bizonyítja a felek közötti jogviszony létrejöttét, annak pedig nincs jelentősége, hogy az alperes a számlájára megérkezett 7.875.000 Ft-ot kinek a részére utalta tovább.

Ezen ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Előadása szerint a felperes a M. Kft. ügyvezetőjével, J. P. állt jogviszonyban, igazolta, hogy az M. Kft. 2002. augusztus 6-án számlát bocsátott ki az alperes részére 7.875.000 Ft megfizetése céljából, melynek alapján az alperes 7.875.000 Ft-ot a felperes megbízása alapján J. P-nek megfizetett. Állítása szerint ennek az összegnek a felhasználásával a felperes a perbeli személygépkocsihoz hozzájutott, a J. P-el szemben indult büntető eljárás során pedig sértettként J. P-től igényelte a 7.875.000 Ft megfizetését.

Az Ítéltő tábla 3. számú ítéletében - arra hivatkozással, hogy a fellebbezésben hivatkozott tényállítások és bizonyítékok figyelembevételének a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem volt helye - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes 2007. július 11-én perújítási kérelmet terjesztett elő, melyben az Ítéltő tábla 3. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte. Előadása szerint 2007. májusában vette kézhez a bíróság 2006. november 22-én meghozott 44. számú ítéletét, amely egy rendbeli jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetéseben megállapította J. P. bűnösségét amiatt, hogy a felperes számlájáról az alperes számlájára átutalt, majd az alperes által J. P-nek kifizetett 7.875.000 Ft-ból csak 1.250.000 Ft-nak megfelelő összeget fordított a gépjármű behozatalára, - ugyanis 5.000 Eurót adott át a német eladó részére

- a fennmaradó összeggel pedig nem számolt el, azzal sajátjaként rendelkezett. Az alperes perújítási kérelme szerint a büntető ítéletben megállapított tényállás egyértelműen bizonyítja, hogy a peres felek között nem jött létre jogviszony, továbbá azt is, hogy a felperes kára 1.250.000 Ft erejéig megtérült.

A Megyei Bíróság 7. számú végzésében a felperes perújítási kérelmét, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította. A végzés szerint az alapperben már vizsgálta a bíróság a peres felek közötti jogviszony fennállását. Az alperes a J. P. ellen folyamatban lévő büntető eljárásra az alapperben meghozott első fokú ítélet elleni fellebbezésében is hivatkozott és kérte J. P. tanúkenti meghallgatását is, bizonyítási indítványait azonban a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdése alapján utasította el az alapperben eljáró másodfokú bíróság. A perújítási kérelmében új bizonyítékként hivatkozott az alperes a peres felek törvényes képviselőinek és a perbeli gépjármű német eladójának a büntető eljárásban tett vallomására, de az alapperben is kérhette volna ugyanezen személyek tanúkenti meghallgatását. Mindezekre tekintettel a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a perújítás jogszabályi feltételei nem állnak fenn.

Az alperes fellebbezése alapján eljáró Ítéltábla 1.számú határozatával ezt a végzést hatályon kívül helyezte és a Megyei Bíróságot újabb határozat hozatalára utasította. A jogerős végzés szerint az alperesnek az alapeljárások során nem volt tudomása arról, hogy időközben a felperes tulajdonába került az a gépkocsi, amelyre nézve a peres felek között a szállítási szerződés létrejött, és pedig a perújított felperes által a perújító alperes részére átutalt, majd J. P.-hez került 7.875.000 Ft részbeni betudásával. E tényeket a büntető bíróság ítélete állapította meg, ezért e tények a perújítás alapjául szolgálhatnak. Rámutatott arra, hogy miután az alperes a szállítási szerződést nem teljesítette, a felperes elállt a szerződéstől és erre tekintettel a felperes alappal követelheti az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatásának ellenértékét. Az elszámolás keretében azonban az alperes nem köteles azt az ellenértéket megfizetni, amely az máshonnan a felperes részére megtérült.

A Megyei Bíróság a megismételt eljárásban meghozott 6. számú ítéletében a Megyei Bíróság 5. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Álláspontja szerint az Ítéltábla végzésében megjelölt tényeken túlmenően a perújítás alapjául szolgálhat a büntető eljárásban megállapított tényállás egésze az azt alátámasztó bizonyítékokkal együtt. Erre figyelemmel pedig, különös tekintettel dr. H. B. ügyvéd nyomozás során tett tanúvallomására, azt kell megállapítani, hogy J. P. vállalta a felperes felé a gépjármű szállítását, a jogviszony J. P. és a felperes között jött létre, a peres felek közvetlenül nem is tárgyaltak egymással. A felperes J. P. ellen

tett büntető feljelentést és vele szemben jelentett be polgári jogi igényt is. Valójában szállítási szerződés még a perújított felperes és J. P. között sem jött létre, mert J. P. nem kívánta megszerezni a gépjármű tulajdonjogát. A német eladó és a felperes kötött egymással adásvételi szerződést, az alperes pedig J. P. megbízottja volt, és egyetlen feladata abban állt, hogy a részére átutalt 7.875.000 Ft-ot továbbítsa J. P-nek.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Ítéltábla 3. számú ítéletében ezt az ítéletet részben megváltoztatta, a Megyei Bíróság 5. számú - a Ítéltábla 3. számú ítéletével helybenhagyott - ítéletét 6.625.000 Ft és kamatait meghaladó részében hatályon kívül helyezte és e körben a felperes keresetét elutasította.

A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság nem adta sem ténybeli, sem jogi indokát annak, hogy a peres felek közötti szerződést - melynek alapján a perújított felperes részéről teljesítésre is sor került - miért kellene érvénytelennek, vagy létre nem jönnének tekinteni. A Ptk. 207. § (5) bekezdése szerint a szerződés érvényessége szempontjából közömbös a felek titkos fenntartása, vagy rejtett indoka, így a peres felek közötti szerződés érvényességét sem érinti, hogy a perújított felperes miért az alperessel és nem J. P-rel kötötte meg a szerződést. Az sem érinti a peres felek közötti szerződés létrejöttét és érvényességét, hogy J. P. az alperes teljesítési segédjeként vállalta az ügylet lebonyolítását.

Az alperes perújítási kérelme kizárólag az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás visszatérítése körében volt megalapozott, nem köteles ugyanis azt az ellenértéket megfizetni, mely a felperes részére bárholnán megtérül.

J. P. a gépkocsi németországi eladójának a részére átutalt összegből csupán 5.000 Eurót, azaz 1.250.000 Ft-ot fizetett ki, 6.625.000 Ft-tal azonban nem számolt el. Amikor a gépkocsi németországi eladója végül a gépkocsit a D. Kft. útján eladta a felperesnek, akkor a vételárba az 5.000 Eurónak megfelelő 1.250.000 Ft került betudásra, tehát a felperes követelése ilyen összeg erejéig térült meg, míg 6.625.000 Ft összegű szolgáltatása ellenszolgáltatás nélkül maradt.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a Ítéltábla 3. számú ítéletének hatályon kívül helyezését, és a Megyei Bíróság 6. számú ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk.207. §-ában és a Pp.4. §-ában, 164. §-ában és 206. §-ában írtakat. Felülvizsgálati kérelmét az alábbiakkal indokolta:

A büntető ügyben ítélet hozatalára csak az alapeljárás befejezése után került sor, így az abban megállapított tényállás nem lehetett ismert az alapperben eljáró bíróságok előtt. A büntető eljárásban beszerzett bizonyítékok és vallomások, valamint az ott megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott

arra a megállapításra, hogy a perbeli gépjármű szállításáról a felperes és J. P., vagy az általa képviselt M.Kft. között jött létre jogviszony. Ezt a perújított felperes is elismerte, ezért tett J. P.-el szemben feljelentést és ezért érvényesített vele szemben polgári jogi igényt. Az alperes valójában - ahogy azt a perbeli előszerződés is tartalmazta - megbízott volt, nevezetesen J. P. megbízottjaként szerepelt az ügyletben azzal a feladattal, hogy a számlájára átutalt összeget J. P. részére továbbítsa. A peres felek közötti jogviszony hiánya miatt pedig a keresetet el kellett volna utasítani.

A jogerős ítélet indoklásából a másodfokú bíróság sértődöttsége olvasható ki az első fokú döntés miatt. A jogerős ítéletben írtakkal ellentétben az első fokú ítélet részletesen kifejti, hogy a perbeli szerződést miért kell színleltnek, sőt létre nem jöttek tekinteni. Értelmezhetetlen a jogerős ítélet indoklásának az a megállapítása, hogy „a felperes nem kívánt jogviszonyba kerülni a felperessel”.

Az alperes szerepe az ügyletben teljesen formális volt, a részére érkezett átutalást azonnal tovább utalta, ezért a perbeli előszerződés színlelt szerződésnek minősül. Színlelt szerződésnek tekintette azt a felperes is, ezt bizonyítja a J. P.-rel szemben tett büntető feljelentése és a J. P.-el szembeni polgári jogi igény érvényesítése is.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem minősül jogszabálysértőnek.

A Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontja szerint a perújítási kérelem alapja olyan tény, bizonyíték, illetve olyan jogerős bírói, vagy más hatósági határozat lehet, melyet a bíróság a perben nem bírált el, holott elbírálás esetén az reá kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. A Pp. 260. §-ának (2) bekezdése a perújítás egyik előfeltételeként fogalmazza meg, hogy a Pp. 260. § (1) bekezdés a) pontjában írt, a korábbi eljárás során el nem bíralt tény, bizonyíték, vagy jogerős határozat csak akkor szolgálhat a perújítás alapjául, ha a korábbi eljárás során a fél annak létezéséről neki fel nem róható okból nem tudott, vagy ugyan tudott róla, de önhibáján kívül nem volt olyan helyzetben, hogy azt a bíróság elé tárhassa, hogy a bíróság előtt érvényesíthesse. A perújítás célja, hogy a perújító fél az alapperben megállapított tényeket új bizonyítékokkal leronthassa, illetve, hogy az alapperben megállapított tények megdöntése nélkül azokat kiegészítve, új tényeket bizonyíthasson a számára kedvezőbb ítélet meghozatala érdekében. A perújítási ügyben a bíróság annak függvényében dönthet a perújítási kérelemmel támadott ítélet hatályában való fenntartásáról, illetve annak egészben, vagy

részbeni hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozataláról, hogy a perújítási eljárásban érvényesített új tény, illetve újabb bizonyíték az alapperben elbírált többi bizonyítékkal együtt, azokkal egybevetve alkalmas volt-e az alapperbeni tényállás megdöntésére, vagy kiegészítésére.

Az alperes a fizetési meghagyás ellen benyújtott ellentmondásában ugyan állította, hogy közte és a felperes között jogviszony nem áll fenn, de ezt az álláspontját sem az ellentmondásban, sem az ellentmondás folytán perré alakult első fokú eljárásban nem indokolta meg annak ellenére, hogy a bíróság - a Pp. 126. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően - az alperest már az első tárgyalásra szóló idézésben tájékoztatta arról, hogy a kereseti kérelemre legkésőbb a tárgyaláson nyilatkoznia kell, elő kell terjesztenie érdemi ellenkérelmét, azaz védekezését. Az alperes 2005. december 19-én vette át a 2006. március 6-i tárgyalásra szóló idézést, a tárgyalás napjáig azonban érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő, a tárgyalásról szabályszerű idézés ellenére távol maradt és ugyan a tárgyalás napján, de a tárgyalás megtartását követően érkezett az elsőfokú bíróságra az a beadványa, amiben a tárgyalás elhalasztását kérte. Csak a Megyei Bíróság 5. számú ítélete elleni fellebbezésben hivatkozott arra, hogy a felperes a M. Kft-vel, illetve annak ügyvezetőjeként J. P-rel állt „közvetlen jogi kapcsolatban”, hogy a felperes utasításainak megfelelően e személy részére adta át a 7.875.000 Ft-ot, mely összeg egy részét J. P. átadta a perbeli gépjármű német állampolgárságú eladójának. Ezen előadására tekintettel kérte J. P. tanúkénti meghallgatását. A Pp. 141. § (2) bekezdésének második mondata azonban úgy rendelkezik, hogy a fél a tényállításait, nyilatkozatait és bizonyítékait a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben köteles előadni, illetve előterjeszteni és ezzel összhangban állóan szorítja szigorú korlátok közé a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése azt, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására sor kerülhessen. A Bíróság 3. számú végzésében a Pp. 235. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel hagyta figyelmen kívül a perújító alperes fellebbezésében hivatkozott új tényállításokat és bizonyítási indítványokat, és döntött a Megyei Bíróság 5. számú ítéletének helybenhagyásáról.

Az alperes az első fokú ítélet elleni perújítási kérelmében tett részletes előadást arra vonatkozóan, hogy valójában J. P. ajánlotta a felperesnek, hogy vállalja 8,9 millió Ft-os vételár fejében a perbeni BMW személygépkocsi felperes részére való megvásárlását és szállítását, a felperes ténylegesen J. P. bízta meg a szállítással, és bár a perújító alperes közbeiktatásával, de J.P. részére fizetett előleget, a teljesítést tőle várta, míg a perújító alperes csak nevét adta az üzlethez. Perújítási kérelmében arra is hivatkozott, hogy J. P. a perújított felperestől származó és a perújító alperes részére kifizetett 7.875.000 Ft-ból 5.000 Eurót

adott át J. P. a német állampolgárságú eladónak és ez az összeg beszámításra került az eladó részére kifizetett vételárba. A perújítási kérelem szerint mindezekről az alperes a Bíróság 44. számú ítéletéből szerzett tudomást.

Azt azonban nyilvánvalóan alaptalanul állítja a alperes, hogy neki fel nem róható okból nem tudott volna arról, hogy csak formálisan vett részt a szállítási szerződés megkötésében, hogy a büntető eljárásban meghozott első fokú ítélet alapján szerzett tudomást arról, hogy nem jött létre jogviszony közte és a felperes között. Nyilvánvaló, hogy a Bíróság 44. számú ítéletében megállapított tényállás nem állapított meg a peres felek jogviszonyát illetően olyan új tényeket, amelyek létezéséről az alapperben az alperes nem tudott volna, illetve melyeket önhibáján kívül nem tudott volna az alapperben a bíróság elé tárni. Ugyanez vonatkozik az alperesnek a felülvizsgálati kérelemben előadott azon állítására is, mely szerint a felperessel színlelt szerződést kötött, a perbeli ügylet során szerepe mindössze arra korlátozódott, hogy fogadja a felperes átutalását és a felperes által átutalt összegeket továbbítsa J. P. részére. A hivatkozott büntető ítélet mindössze két lényeges új, és a perújítási eljárást megalapozó tényállítást tartalmaz, nevezetesen egyrészt azt, hogy J. P. egyrendbeli jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetében bűnös amiatt, hogy az átvett 7.875.000 Ft-nak csak egy részét fordította a perbeli gépjármű behozatalára, másrészt az, hogy J. P. az általa átvett 7.875.000 Ft-ból 5.000 Eurót adott át a német eladó részére és ezt az összeget beszámították a perújított felperes által fizetendő vételárba. Ezekből a tényekből - összevetve az alapeljárásban már megállapított tényekkel - nem lehet alappal arra a jogi következtetésre jutni, hogy mind a felperes, mind az alperes által aláírt szerződést a felek közösen színlelték volna. A közös színlelés abban állapítható meg, ha a felek egyáltalán nem kívántak egymással szerződni, vagy más szerződést kívántak leplezni. A színlelés mindig kétoldalú, viszont a felperes kifejezett kívánsága volt, hogy J. P.-el ne kerüljön közvetlenül jogviszonyba, ezért elfogadta az alperes írásbeli ajánlatát. Annak a körülménynek, hogy az alperes nyilatkozata nem fejezte ki az akaratát, a szerződés érvényessége szempontjából nem volt jogi jelentősége. Kizárólag abból a tényből, hogy a felperes a büntető eljárásban polgári jogi igényt jelentett be, nem következik egyértelműen, hogy a perbeli szerződést színlelte. J. P. volt az, aki közreműködőként az alperest az ügylet bonyolításába bevonta és az ő jogellenes magatartásával okozati összefüggésben érte kár a felperest, ezért a vele szembeni igényérvényesítésből nem vonható le teljes bizonyossággal olyan következtetés, hogy a szerződés tényleges kötelezettje J. P. lett volna a peres felek közös akaratának megfelelően. A hivatkozott büntető ítélet azon új tény bizonyítására volt alkalmas, hogy a felperes kára 1.250.000 Ft erejéig megtérült, így a felperes az alperestől 7.875.000 Ft és

kamatok helyett csak 6.625.000 Ft és kamatok megtérítését követelheti.

A jogerős ítélet tehát a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő ugyanakkor nem felelt meg a jogszabályoknak az elsőfokú bíróság eljárása. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta volna a perújítási eljárásban az általa beszerzett büntető iratok alapján a büntető eljárás teljes iratanyagát és így pl. nem tehetett volna vizsgálat tárgyává a nyomozati eljárásban felvett olyan jegyzőkönyveket, melyekre a perújítási kérelem sem hivatkozott, melyek tartalmáról esetleg a perújító alperesnek sem volt tudomása. Az elsőfokú bíróság tévesen túlterjeszkedett a perújítási kérelmen, és jogszabálysértően hagyta figyelmen kívül a Bíróság 1. számú végzésében írt kötelező utasításokat is (Pp. 275. § (5) bekezdés).

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint döntött. A perújító alperes eredménytelen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, ezért a Legfelsőbb Bíróság kötelezte a Pp. 270. § (1) bekezdése és 78. § (1) bekezdése alapján a felperes oldalán felmerült felülvizsgálati eljárási költségek megfizetésére és az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére az állam javára. A perújító alperes a felperes részére ügyvédi munkadíjként ÁFA-val növelt, de mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles a felperes által kifejtett ügyvédi munka figyelembevételével a 32/2003./VIII.22./ IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján, míg a le nem rótt felülvizsgálati illeték megfizetésére a 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a perújító alperest.

Budapest, 2010. április 6.

Salamonné dr.Solymosi Ibolya sk.a tanács elnöke
Dr.Lőrincz Györgyné sk.előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró